VÄST SAHARA

Nr 4 2011 Pris 30 kronor

Brahim Dahane kom äntligen till Sverige 4

Inga spår efter kidnappade hjälparbetare 10

Fångarna har nu hungerstrejkat i 29 dygn 17

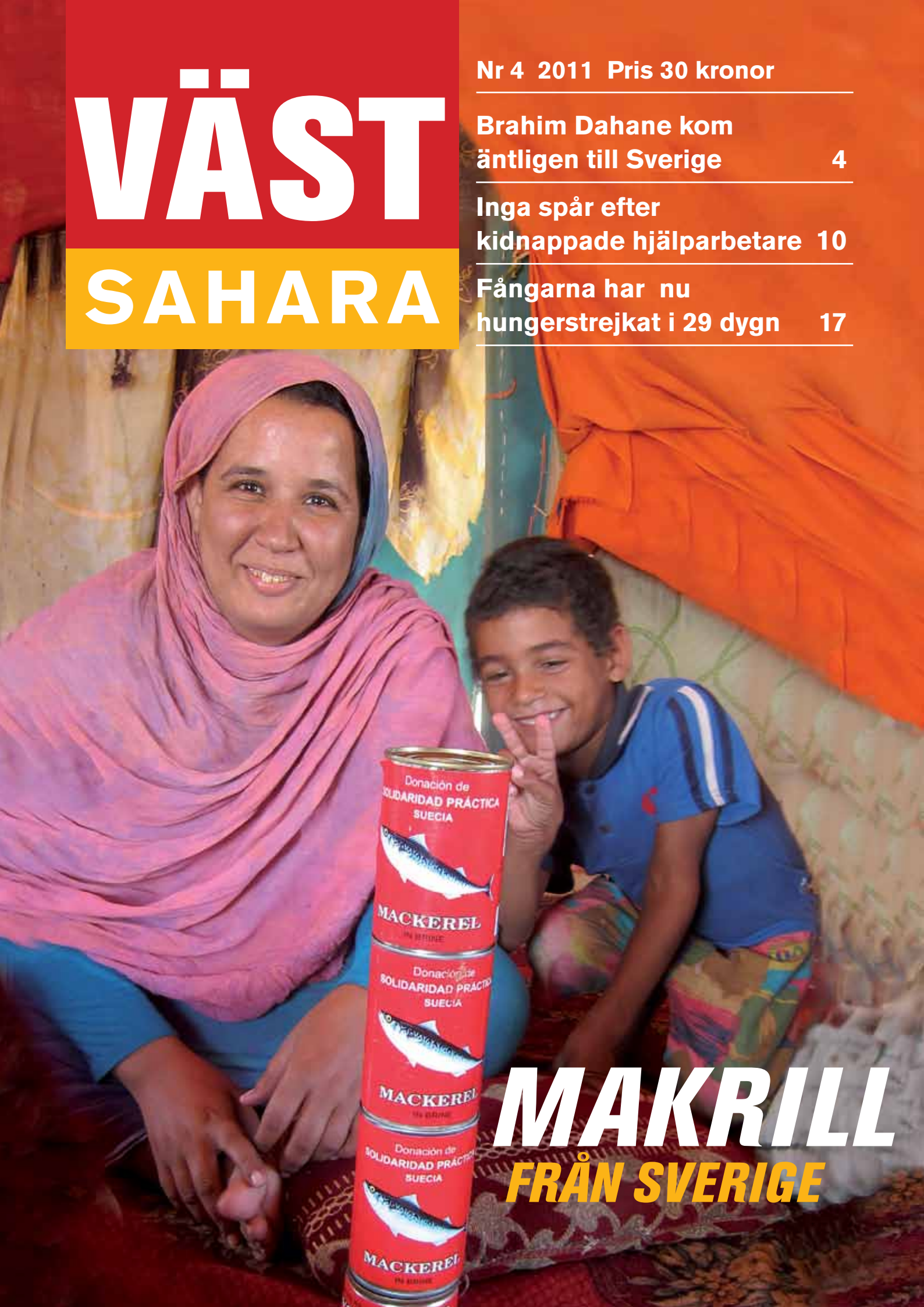

MAKRILL FRÅN SVERIGE

VÄST SAHARA

Utges av
Föreningen Västsahara
och utkommer med fyra nummer per år.
ISSN 1652-2052
Ansvarig utgivare och redaktör:
Lena Thunberg
Redaktionsråd:
Ulla-Karin Karlson
Jan Strömdahl
Arto Valtonen
Martin Wikström
Monica Zak
Grafisk form:
Tidningsform & Textfason
Layout:
Ulla-Karin Karlson
Adress:
Västsahara
c/o Afrikagrupperna
Linnégatan 21,
413 04 Göteborg
Telefon:
070 - 475 46 45
Hemsida och facebook:
www.vastsahara.net
E-post:
vastsahara@brevet.nu
Prenumerationer:
Privatperson: 125:-
Stödprenumeration: 145:-
Organisationer: 150:-
Utländsk pren: 200:-
Plusgiro:
20 40 03 - 8
Föreningen Västsahara:
Jan Strömdahl
070 - 438 88 41

Omslagsbilder:
Framsida: Monika Zak
Baksida: Martin Wikström
Tryckeri: Markaryds Grafiska
Presslagd: December 2011

Tidskriften Västsahara får bidrag av Statens kulturråd och Folke Bernadotteakademin.

Skydda vårt folk mot övergreppen!
Brahim Dahane och Västsaharas president talade i Stockholm. 4

”En fasansfull orättvisa”
Skådespelaren Javier Bardem talade inför FN. 7

40 orädda aktivister på besök i lägren
Monica Zak rapporterar från flyktinglägren 8

Älskade makrill
Sida har beviljat mer stöd för mer makrill till flyktingarna. 10

”Jag glömmer aldrig deras slag”
Hayat från den ockuperade delen av Västsahara på besök i Sverige. 11

Tre hjälparbetare kidnappade
Ännu vet ingen vem som kidnappade dem från flyktinglägren. 12

Nu är 5 000 strutsböcker framme
Monika Zaks ”Pojken som levde med strutsar” finns på arabiska. 14

Vill du veta mer? **Tidskriften Västsahara:** Nyheter, bakgrund, informationsmaterial, www.vastsahara.net **VästsaharaAktionen:** 27 medlemsorganisationers kampanjsida, nyheter, bakgrund och plattform, www.vastsaharaaktionen.se **Arso**: Bakgrund och nyheter på engelska, www.arso.org **Western Sahara Resource Watch:** Nyheter och information om Västsaharas naturresurser på engelska www.wsrw.org **Støttekommitteen for Vest-Sahara:** www.vest-sahara.no. **Polisario Front**: Telefon 08-315610
Lästips: Västsahara– Afrikas sista koloni, Lena Thunberg, Föreningen Västsahara, 2004, 80:-,
Informationsfoldrar (enstaka gratis): Muren, minorna, bomberna 2009, Ockuperat område 2008, Västsahara 2006.

Frige de politiska fångarna!

23 västsaharier hungerstrejkar i skrivande stund i fängelset i Salé utanför Rabat. De ska ställas inför militärdomstol, men rättegången har de väntat på i över ett år. De deltog nämligen i det fredliga protestlägret Gdeim Izik, som stormades av marockanska säkerhetsstyrkor i november 2010. Frige oss villkorslöst eller genomför en rättvis rättegång, kräver nu fångarna och många med dem.

De hungerstrejkande finns i samma fängelse som människorättsaktivisten Brahim Dahane satt i under 18 månader för att han begått det oförlåtliga brottet att besöka sina släktingar i flyktinglägren i Algeriet och som därför hotades av dödsstraff för förräderi.

Brahim Dahane besökte Sverige i november, inbjuden av riksdagens Västsaharanätverk med flera, två år efter utdelningen av regeringens Per Angerpris, en ceremoni som han inte kunde delta i, eftersom han satt i Salé-fängelset.

Misshandel, tortyr och fängelse väntar den västsaharier som vågar protestera mot Marockos ockupation. I El Aaiún, Smara och framför allt Dakhla byggs järnringar av polis och militär för att förhindra uppbyggnaden av ett nytt Gdeim Izik.

I EU-parlamentet röstade fiskeutskottet för den ett-åriga förlängningen av fiskeavtalet mellan EU och Marocko, ett avtal som förklaras som illegalt av folkrättsexperter.

Men i flyktinglägren får västsaharierna makrill med hjälp av svenska medel. Sida har beviljat Praktisk Solidaritet pengar för inköp av mer fisk.

Tre biståndsarbetare kidnappades från Polisarios flyktingläger i oktober. Ännu har ingen organisation tagit på sig detta fega terrordåd. Det är första gången något sådant drabbar flyktinglägren.

I mitten av december har Polisario sin 13:e kongress.

LENA THUNBERG
redaktör för Västsahara

EN HISTORIA AV VÅLD OCH SVEK

Västsahara är till två tredjedelar ockuperat av Marocko sedan 1975. De västsaharier som lyckades fly bor sedan dess i flyktingläger i Algeriet.

Västsahara, som var en spansk koloni, står på FN:s lista över länder som ska avkoloniseras. Sedan 1991 finns en FN-styrka på plats för att genomföra en folkomröstning om Västsaharas självständighet. Vapenvila råder mellan Marocko och den västsahariska befrielserörelsen Polisario sedan dess. Någon folkomröstning har dock inte ägt rum på grund av Marockos vägran att acceptera ett självständigt Västsahara. Frankrike och USA är Marockos främsta supportrar.

Marocko är en av EU:s största mottagare av ekonomiskt stöd. I maj 2006 undertecknade EU ett sensationellt fiskeavtal med Marocko, där de västsahariska vattnen är inkluderade. Detta strider mot internationell lag.

Sedan maj 2005 har det marockanska förtrycket mot den västsahariska befolkningen i de ockuperade delarna ökat.

SENASTE NYTT

Järngrepp om Dakhla

Den 25 september attackerades en fredlig manifestation för självbestämmande av marockanska bosättare och säkerhetsstyrkor I Dakhla. En västsaharier dog, ett flertal kvinnor, barn och gamla skadades. Många unga västsaharier greps, västsahariska hem plundrades, deras bilar och egendom brändes ned, skrev Polisarios Europa-representant .

”Det här sker utan att omvärlden ser det. Marockanska myndigheter har stängt ute oberoende observatörer, journalister och enskilda organisationer. Därför måste EU skicka en undersökningsmission till Dakhla för att utreda det som händer.”

Den 10 oktober anföll marockanska säkerhetsstyrkor västsaharier i El Aaiún när dessa förberedde firandet av protestlägret Gdeim Iziks start. En av de skadade var Soulthana Khaya som fick sitt ena öga helt förstört vid en polismisshandel 2007. Nu hotade marockansk polis att slå ut även det andra ögat, vilket de inte lyckades helt med.

Alltsedan Gdeim Izik stormades 2010 har förföljelser mot västsaharier ökat i hela den ockuperade delen av Västsahara.

Skydda vårt folk mot Marockos övergrepp

– Det marockanska budskapet till oss västsaharier är att de kan göra vad de vill, berättar Brahim Dahane, som fick den svenska regeringens Per Angerpris för sin kamp för mänskliga rättigheter i sin frånvaro 2009.

I november kunde han äntligen komma till Stockholm.

Efter 18 månader i ett marockanskt fängelse talade Brahim Dahane på ett seminarium i Stockholm.

– Förtrycket i den ockuperade delen av Västsahara har hårdnat sedan marockansk militär stormade och rev det fredliga protestlägret Gdeim Izik i november 2010. Nu finns det marockanska militärfordon och poliser i varje kvarter i samtliga västsahariska städer. Det är förbjudet att sätta upp tält någonstans. Marockanerna vill inte ha ett nytt Gdeim Izik. Helikoptrar cirklar överallt och kontrollerar alla. Om vi stannar några stycken i öknen för att ta en kopp te, så kommer polisen direkt.

– Nu uppviglas också de marockanska bosättarna att angripa västsaharier. Det sprider en stor rädsla bland västsaharierna. Det marockanska budskapet är: ”Även om ni pratar med FN, så kan vi attackera er och göra vad vi vill”, berättar Brahim Dahane.

När protestlägret Gdeim Izik utanför El Aaiún stormades av marockanska säkerhetsstyrkor 8 november 2010, sägs det att FN-personalen i Minursostyrkan bytte till civila kläder och gick och gömde sig.

FN-styrkan i Västsahara saknar mandat att övervaka och rapportera om brott mot de mänskliga rättigheterna. Det är den enda fredsbevarande FN-styrka som saknar ett sådant mandat – på grund av Frankrikes motstånd i säkerhetsrådet.

Gdeim Izik bildades som en protest mot arbetslöshet, bostadslöshet, fattigdom och tillvaron som andra klassens invånare i sitt eget land, där de marockanska bosättarna får alla fördelar. Förhandlingar mellan lägerledningen och marockanska myndigheter hade pågått en längre tid, när lägret attackerades.

– Ledarna för det fredliga Gdeim Izik-lägret har nu suttit fängslade i ett år utan rättegång. Nu hungerstrejkar de och vi måste alla stå på deras sida, uppmanar Brahim Dahane.

– Stöd dem! De måste friges villkorslöst eller få en rättvis rättegång!

Brahim Dahane vet vad han talar om. Han har som längst hungerstrejkat i 41 dagar i samma marockanska fängelse i Salé utanför Rabat.

– Men det är svårare att stå ut med hunger och kyla nu när jag är 44 år än när jag fängslades första gången som 19-åring, säger han.

Han var bara ett barn när Marocko ockuperade Västsahara 1975. 1987 greps han tillsammans med hundratals andra västsaharier inför ett FN-besök. I flera år satt han i ett hemligt fängelse utanför huvudstaden El Aaiún under vidriga förhållanden men överlevde.

Sedan dess har han med fredliga medel försökt att få ut information till omvärlden om alla de övergrepp som den västsahariska befolkningen fått och fortfarande får utstå från den marockanska ockupationsmakten.

Brahim Dahane och sex andra västsaharier greps 2009 för att de besökt de västsahariska flyktinglägren i Algeriet. På hemvägen via Alger fick Brahim Dahane ett telefonsamtal. Det fanns risk att gruppen skulle gripas. Ville han resa direkt till Sverige?

> **”Marocko förbjuder oss att tala. De använder också marockanska bosättare för att skapa nya konflikter.”**

– Ja, det fanns sådana rykten, säger Brahim Dahane, men för mig var det inget alternativ att resa till Sverige. Om gruppen skulle fängslas så ville jag vara med dem. Allt annat hade varit skamligt.

De sju greps mycket riktigt när de landade i Casablanca, anklagades för högförräderi och hotades av dödsstraff.

Först efter 18 månader släpptes Brahim Dahane. Då hade gruppen hungerstrejkat flera gånger. Efter rättegången, som till slut blev av, kom inget domslut och ingen av de svenska rättegångsobservatörerna fanns längre på plats. De hade tidigare deltagit vid minst fyra tillfällen då rättegången skjutits upp. ”Fullständigt kaos, marockanska advokater som uppträdde som huliganer och en helt oacceptabel situation”, berättade de svenska juristerna.

– Vi hade bra sammanhållning i gruppen, berättar Brahim Dahane, men det var naturligtvis en psykisk press att veta att vi skulle kunna bli avrättade.

”Varför åker du inte till Tindouf, när du har sådana idéer, så har vi inga problem”, sa poliserna till mig vid förhören. ”Tindouf ligger i Algeriet. Varför ska jag lämna mitt eget land? Jag ger inte upp kampen mot er. Algeriet har tagit hand om oss men deras land är inte vårt land. Ni har tagit vårt land. Vi vill ha vårt land”, sa jag till dem. Jag sa också: ”Om ni ger ert yrke i arv till era söner, så kommer de en dag att misshandla och tortera mina barn, precis som ni gör med mig idag”. Förhörsledarna tittade i golvet.

– Jag var rasande och samtidigt var det så smärtsamt att tänka på min egen son. Vad kommer att hända med honom?

När det äntligen blev rättegång, så höll den på i tolv timmar.

– Det fanns en avgrund mellan åklagarsidans argument och våra, men vi var starka, tydliga, realistiska och framför allt lugna. Vi förvandlade processen med våra argument. Vi var trötta men mycket glada och vi kramade varandra när rättegången var över.

– De hade överträtt alla marockanska lagar under dessa rättegångar. Efter två veckor skulle domslutet komma men det sköts upp. Till slut blev vi helt enkelt villkorligt frigivna.

– Vår argumentation hade säkert påverkat det hela, men vi visste också att hela det internationella samfundet tryckte på Marocko. Parlamentariker bland andra från många länder uttalade sig. Jag vill passa på och tacka för allt det stöd som vi fick.

Under sommaren och hösten har förföljelserna av västsaharier i ockuperat område intensifierats.

– Marocko förbjuder oss att tala. Nu använder de också de marockanska bosättarna för att skapa nya konflikter, berättar den villkorligt frigivne Brahim Dahane.

Västsaharas president Mohamed Abdelaziz fanns med på telefon från flyktinglägren vid seminariet i riksdagens Skandiasal.

– Den så kallade ”arabiska våren” började egentligen i Gdeim Izik i oktober 2010. Sedan dess har en enorm utveckling skett i arabvärlden. Till och med världssamfundet har varit inblandat för att skydda civilbefolkning i andra länder och för att ta bort en diktator, men när det gäller Västsahara så har man inte ens fördömt situationen, påpekade Mohamed Abdelaziz.

Demonstrerande kvinnor i Dakhla i september.

Misshandlade kvinnor i Dakhla i september.

Marockansk polis i Dakhla 26 september.

Västsahariska studenter i Casablanca attackerades 21 november.

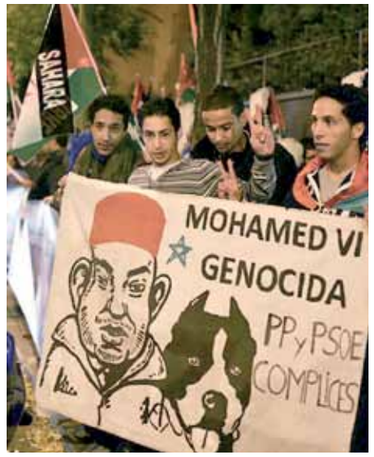

Demonstration i Madrid den 8 november.

Brahim Dahane och Jens Orback i Stockholm.

– Västsaharafrågan är så enkel. Spanien har inte levt upp till sina åtaganden, har inte avkoloniserat. Marocko har genomfört en militär illegal ockupation. Marocko är inkräktaren och västsaharierna är offret.

Ett flagrant brott mot folkrätten. Docenten i folkrätt Pål Wrange sa vid samma seminarium:

– Västsaharafrågan är ett flagrant brott mot folkrätten. Det finns tre grundläggande principer i folkrätten: Folkens rätt till självbestämmande, våldsförbud i ockuperade områden och tredje länders skyldighet att agera.

– Spanien uppmanades att avkolonisera Västsahara, påminde Pål Wrange. 1975 undersökte Internationella domstolen i Haag om det fanns band mellan länderna som skulle kunna hindra ett självbestämmande. Svaret var nej, men redan innan det kom ockuperade Marocko. FN uppmanade Marocko att lämna Västsahara. 1991 beslutades att en folkomröstning om självständighet skulle äga rum. Så har ännu inte skett på grund av att Marocko obstruerar.

– Slutsatserna av detta är att Västsaharafrågan folkrättsligt är kristallklar, sa Pål Wrange.

- Rätten till självbestämmande gäller.
- Marocko har ingen suveränitet över Västsahara.
- Marocko kan bara utnyttja naturresurserna om det ligger i västsahariernas intresse och om de så vill.
- Andra stater får inte erkänna ockupationen och inte heller stödja den.
- Marocko som ockupationsmakt måste respektera mänskliga rättigheter.
- Fiskeavtalet mellan EU och Marocko är illegalt.

Det betyder också, menade Pål Wrange, att det svenska Exportrådet har en skyldighet att upplysa svenska företag om att Västsahara inte är marockansk mark och att dessutom brott mot de mänskliga rättigheterna pågår där.

Skydda vårt folk! Den västsahariske presidenten och Polisarios generalsekreterare Mohamed Abdelaziz hade följande budskap till Sverige:

– Vi är utsatta för hot och terror. Det vi nu ber er om är följande:

- Skydda vårt folk mot Marockos övergrepp!
- Stoppa plundringen av våra naturresurser!
- Erkänn Västsahara som land!
- Ge Polisario diplomatisk status.

Brahim Dahane och de övriga sex frigavs villkorligt utan dom. Det betyder alltså att de när som helst kan fängslas igen.

– Javisst, så är det, konstaterar Brahim Dahane lugnt.

Seminariet arrangerades av riksdagens Västsaharanätverk i samarbete med Emmaus Stockholm, Olof Palmes Internationella Center och Kristna Freds med stöd av Olof Palmes Minnesfond. I panelen satt Abir al-Sahlani, riksdagsledamot Centerpartiet, Bodil Ceballos, riksdagsledamot och ordförande i riksdagens Västsaharanätverk samt Jens Orback, generalsekreterare Olof Palmes Internationella Center.

Lena Thunberg

Bilder: Thawra och Erik Hagen

Marocko i FN:s säkerhetsråd

Marocko valdes in som ny icke-permanent medlem på två år i FN:s säkerhetsråd i september. Förutom de permanenta medlemmarna USA, Frankrike, Storbritannien, Ryssland och Kina ingår Colombia, Tyskland, Indien, Portugal, Sydafrika samt de nyvalda länderna Azerbadjan, Guatemala, Pakistan, Togo och Marocko med start 2012.

Trots många svenska protester såg utrikesminister Carl Bildt inte någon anledning att motverka Marockos kandidatur till säkerhetsrådet, trots att det nu kommer att ge Marocko betydande internationell legitimitet.

Turistresa till Västsahara

Resebyrån Läs och Res anordnar tillsammans med Emmaus Stockholm en resa till de västsahariska städerna El Aaiún och Smara i mars 2012. Det blir också besök i en oas och i laguner med fågelliv samt möte med lokalbefolkning. Sedan bär det av till flyktinglägren i Algeriet samt ett snabbbesök i den befriade delen av Västsahara, allt enligt resebeskrivningen.

Hela resan tar 12 dagar. Mer info på www.lasochres.se

EU-parlamentariker utvisad

Willy Meyer, spansk eu-parlamentariker och jurist, flög till El Aaiún 30 oktober för att på plats informera sig om händelserna i Dakhla och andra städer, där västsaharier angripits och fängslats. Willy Meyer hindrades dock från att komma in i Västsahara. Han slogs brutalt ned på flygplanstrappan in El Aaiún av marockansk polis. Säkerhetspolis bevakade flygplatsen. Willy Meyer hindrades också i november 2010 att ta sig in i Västsahara för att dokumentera händelser kring Gdeim Izik.

Oljebolag i ockuperat land

Det brittiska Longreach Oil & Gas och det irländska San Leon Energy har startat seismiska undersökningar på land i nordöstra ockuperade delen av Västsahara. Ett norskt bolag Spectrum, som skulle analysera resultaten, drog sig ur och har ersatts av en polsk-holländsk firma Novaseis. Borrningar ska börja 2013 i strid med FN-beslut, vilket San Leon officiellt struntar i. Ett tredje oljebolag är amerikanska Kosmos som har marockansk licens för ett område till havs.

Västsahara behöver Sveriges erkännande

Flera av våra arabiska grannländer har nu fått sin frihet, men i Västsahara lever vi fortfarande under en allt hårdare repression. Sverige kan spela en avgörande roll genom att erkänna Västsahara som land, skriver den västsahariske människorättsaktivisten Brahim Dahane.

Imorgon, den åttonde november, är det exakt ett år sedan ett av den arabiska vårens första livstecken brutalt slogs ner, och det hände i mitt land Västsahara. Vi var över 20000 västsaharier som i nära en månads tid protesterat mot social diskriminering, för demokrati och yttrandefrihet. Militären attackerade oss i gryningen med helikoptrar, tårgas, batonger och vattenkanoner.

Flera av våra grannländer har nu fått sin frihet men vi lever fortfarande under en allt hårdare repression, samtidigt som vår ockupationsmakt Marocko hyllas av omvärlden för sin stabilitet och sina så kallade reformer. Sverige kan bidra till mitt lands frihet, men då krävs engagemang från regeringen och utrikesminister Carl Bildt.

Marocko ockuperar mitt land Västsahara sedan 1975. Inget land i världen erkänner Marockos rätt till Västsahara. FN kräver att Västsahara ska avkoloniseras. Internationella domstolen i Haag avvisar alla Marockos krav på att äga vårt land. Trots det fortsätter ockupationen år efter år, decennium efter decennium. Varför ställer inte världssamfundet Marocko mot väggen?

Marocko är i allt väsentligt en diktatur. Kungen är den högsta politiska, religiösa och militära ledaren. Det är förbjudet enligt lag att kritisera kungen, islam och Marockos rätt till Västsahara. Det finns minst fyra olika polisiära organisationer som bevakar allt som sägs och skrivs. Det finns ingen fri press och människorättsorganisationerna är få och små. Hemliga fängelser, godtyckliga arresteringar, försvinnanden och tortyr är vanligt.

Trots det fortsätter EU att teckna förmånliga handels- och samarbetsavtal med Marocko, oaktat att de bryter mot internationell rätt eftersom det även är våra naturresurser som säljs utan att vi varken blir tillfrågade eller ser röken av några intäkter. Marocko valdes till och med in som medlem i FN:s säkerhetsråd så sent som för ett par veckor sedan. Trots att fler än 100 FN-resolutioner skarpt kritiserar Marockos agerande i Västsahara. Det är ett hyckleri utan dess like.

I Västsahara heter motsvarigheten till Tahrirtorget i Egypten Gdeim Izik, den enorma tältstaden som många tusentals människor i alla åldrar byggde upp utanför vår huvudstad El Aaiun för drygt ett år sedan.

Precis som när människor senare samlades på torgen i våra grannländer så var glädjen och lättnaden stor på den plats man erövrat tillsammans. I Gdeim Izik-lägret kunde vi slappna av, vi var inte övervakade, vi kunde säga vad vi ville. Vi vill precis som ni i Sverige kunna leva våra liv i frihet.

Jag riktar mig nu till Carl Bildt, utrikesminister i Sveriges regering. Våra ungdomar håller på att bli galna efter decennier av repression, Västsahara är en krutdurk. Den unga generationen klarar inte av omvärldens ignorans så länge till. Ett befrielsekrig har precis avslutats i Libyen, men till ett högt pris med många skadade och döda, och det brinner i Syrien, Jemen och Bahrain. Ytterligare ett krig i vår del av världen skulle vara förödande.

Än så länge håller den västsahariska befrielserörelsen Polisario den vapenvila som FN förhandlade fram 1991. Men den folkomröstning om vår framtid som utlovades i

Marockansk polis i Dakhla 26 september. Bild: Thawra

gengäld för vapenvilan har fortfarande, efter 20 år, inte genomförts. I december har de unga krävt en stor plats på Polisarios framtidskongress och de vill se resultat. Jag fruktar för krig, men jag fruktar ännu mer för evig ockupation.

Det finns ett fönster i tiden just nu där Sverige kan agera, innan våldsamheter blossar upp. Jag uppmanar därför Carl Bildt att ta chansen. Vi behöver att Sverige höjer sin starka röst för fred och demokrati i FN och i EU. Men där Sverige verkligen kan spela en avgörande roll är genom att erkänna Västsahara som land.

Carl Bildt var FN:s särskilda sändebud under kriget i Jugoslavien och känner väl till betydelsen av att erkänna en stat för att rädda dess befolkning från kaos, jag tänker på Kosovo.

82 länder har redan erkänt Västsahara, men ännu inget europeiskt land.

Om Sverige, med sin starka internationella ställning, skulle erkänna Västsahara skulle det vara ett genombrott för oss på vår långa väg mot frihet. Vi behöver ert stöd nu, innan katastrofen är över oss.

Brahim Dahane
Publicerad i SVD Brännpunkt
7 november 2011

Skådespelarens tal till FN

Den spanske skådespelaren Javier Bardem, bosatt i USA, var en av dem som talade inför FN:s avkoloniseringsutskott i oktober.
– Det här är en fasansfull orättvisa. Västsaharierna måste äntligen få rösta om sin framtid, menade Bardem.

Javier Bardem, som har besökt flyktinglägren och engagerat sig i västsahariernas situation, håller tillsammans med producenten Alvaro Longoria på att spela in en dokumentär om Västsaharakonflikten "Hijos de las Nubes" (Molnens barn). Överskottet från filmen ska gå till en frivilligorganisation som arbetar för de västsahariska barnen.

Detta är Javier Bardems tal till FN:

"Mina damer och herrar,

Jag är mycket tacksam för att jag har fått möjlighet och privilegiet att tala inför Fjärde utskottet idag. Jag är här som en oberoende medborgare. Jag tillhör inte någon politisk grupp eller representerar någon regering. Det är vår plikt som medborgare att påminna våra ledare om deras ansvar inför orättvisor.

Västsaharas folk lider under ett förtryck i det ockuperade området, de lider i flyktinglägren i Saharas öken, där de har varit bortglömda i decennier. Ingen hör om deras lidande.

Västsaharierna lovades en folkomröstning om sitt lands framtid för 20 år sedan. Idag väntar de fortfarande på att få säga sin mening.

Jag har besökt de västsahariska flyktingarnas flyktingläger. De här människorna har stor värdighet och ett stort tålamod, men det är en internationell skamfläck att generationer av västsaharier föds, bor och dör i dessa läger och att deras landsmän lider under förtryck i territoriet.

I november förra året stoppade marockansk polis och militär med våld en fredlig västsaharisk protest, där man krävde bättre levnadsförhållanden. Nu de senaste dagarna kommer rapporter om våld i det ockuperade området. Nästan ingen har hört talas om dessa övergrepp, eftersom journalister och människorättsorganisationer inte får besöka området. Enligt en rapport från Högkommissionären för mänskliga rättigheter är det rutin att det västsahariska folket förnekas mänskliga rättigheter. Trots denna rapport och dess tydliga rekommendationer har inte FN-styrkan, som varit i området sedan 1991, mandat att övervaka mänskliga rättigheter. Detta mandat har gång på gång blockerats av vissa medlemmar i Säkerhetsrådet.

Det här är en häpnadsväckande och oacceptabel underlåtenhet och jag vädjar till FN:s säkerhetsråd och Högkommissionären för mänskliga rättigheter att omedelbart inrätta övervakning av mänskliga rättigheter i

Den spanske skådespelaren Javier Bardem har engagerat sig i Västsaharas framtid.

området. Länder som högljutt deklarerar sitt stöd för mänskliga rättigheter och demokrati kan inte längre blunda för Västsahara. Om inte FN kan skydda ett land under ockupation, vem kan?

Situationen i Västsahara är en grav orättvisa, en kränkning av internationell rätt och vår egen grundläggande känsla för rätt och fel. Andra länder har tänkt på sina egna ekonomiska och politiska intressen men struntat i den fruktansvärda mänskliga kostnaden. Marocko har tillåtits att på obestämd tid skjuta upp folkomröstningen.

Europiska Unionen och Förenta Staterna tycks ha bestämt att man kan strunta i situationen. De har låtsats att FN-processen ska lösa problemet, när det är uppenbart att det efter tjugo års diskussion inte har lösts.

FN-sändebudet, Christopher Ross, måste ges ett resolut stöd av alla länder som säger sig stödja demokrati, lag och rättvisa. Mitt eget land, den ursprungliga kolonialmakten i Västsahara, har ett särskilt ansvar, precis som alla medlemmar i FN:s säkerhetsråd. Parterna måste få veta att det räcker nu: inga fler förseningar, inga mer meningslösa förhandlingar, tiden har kommit för en rättvis lösning. Nu måste man sätta en deadline och den måste hållas.

"Den arabiska våren" bär med sig ett klart budskap: Folket måste tala.

Västsaharierna blev lovade den rätten av FN och det internationella samfundet för mer än tjugo år sedan. Det löftet måste nu uppfyllas. FN måste se till att det västsahariska folkets lidande synliggörs för världen. Det finns bara ett sätt att göra slut på lidandet: Västsaharas folk måste få tala."

Javier Bardem den 4 oktober 2011

Översättning från engelska:
Lena Thunberg

40 orädda aktivister på besök i lägren

Fyrtio aktivister från den ockuperade delen av Västsahara besökte lägren under några minnesrika veckor i oktober.

Aktivisterna reste runt till de olika lägren, träffade släktingar, sov utomhus, lärde känna hela SADR:s regering och besökte den befriade delen av Västsahara.

Det blev många möten och fester för besökarna. De såg flyktingarna dansa strutsdansen och de hörde presidenten tala. De mest entusiastiska vid alla möten var alltid aktivisterna. De jublade, kvinnorna drillade med tungorna och de fick alla flyktingarna att ropa med i de slagord som alltid ekar på gatorna vid varje demonstration i den ockuperade delen av Västsahara: Labadir, labadir, an tagrir, al masir. Det finns inget alternativ utom självständighet.

– Fast här i lägren kan vi ropa det utan att bli slagna eller gripna, säger Sidi Essbaai.

Jag träffade några av aktivisterna under deras besök i lägren och överlämnade det senaste numret av tidskriften Västsahara där många av dem kände igen sig på bilderna.

Ahmed Ettanji, 26 år
Använder inte vapen

– Det är stort för att oss att komma hit och få träffa vår regering. Eftersom vår regering sagt att vi ska föra en fredlig kamp så gör vi det. Vi har aldrig utfört ett enda terrordåd. Vi använder inte vapen. Vi demonstrerar bara för ett fritt Västsahara, vi ropar slagord, skriver på väggarna och kastar upp den förbjudna västsahariska flaggan så den fastnar på telefontrådarna.

Det är för den fredliga kampen vi blir förföljda, fängslade, misshandlade, dödade. Men ingen av oss 40 aktivister som fått komma hit kommer att stanna i lägren. Vi återvänder och fortsätter på samma sätt.

Men om vår regering fattar beslut att det blir krig, då tar vi till vapen.

Sidi Essbaai, 23 år
Lägren en vitamininjektion

– Visst är det lite nervöst. Vi vet inte vad som händer när vi kommer tillbaka. Redan på flygplatsen i Casablanca började det. Vi blev förda in i ett speciellt rum och kroppsvisiterade, man letade igenom bagaget. Och hotade. När vi kommer tillbaka kanske vi blir torterade, kastade i fängelse, polisen kommer nog att slå våra familjer som väntar på flygplatsen men precis som här kommer vi att skrika ut vårt krav på självständighet så fort vi kliver ur planet: Labadir, labadir, an tagrir, al masir! Det har vi ropat hela tiden här i lägren och det är så skönt att alla här ropar vårt slagord tillsammans med oss. Det här besöket är som en vitamininjektion för vi har mött ett så stort stöd. Det behövs för att ge oss styrka så vi orkar fortsätta.

Hamma Lamine: ”Om de dödar mig, gör det inget.”

Hamma Lamine, 29 år
Försöker stoppa marockanernas knarkhandel

Släktingar i lägret 27 februari bjuder på stor fest med getkött och dadlar och andra läckerheter när Hamma kommer dit. Alla vill höra om livet i hemlandet och höra historien om hur han fick armen avslagen med en spade av en ilsken marockan för några veckor sedan.

– Jag studerade internationell rätt och klassisk arabiska på universitet i Casablanca, berättar han, men till slut gick det inte att forstsätta på grund av trakasserierna mot västsahariska studenter. Då återvände jag till familjen i Dakhla. Jag började organisera ungdomar men polisen och militären såg mig som en farlig uppviglare. Jag och tre andra tvingades lämna vårt land i en uppblåsbar livbåt med en 25 hästars motor. Vi stack på vintern när det var storm för att inte bli upptäckta. Det gick, men en av kamraterna var mycket dålig, han kräktes hela tiden. Trots sju meter höga vågor klarade vi oss iland på Gran Canaria.

– Jag fick jobb med att leda turister runt som red på kameler. Men jag fortsatte till Spanien och lyckades få spanskt uppehållstillstånd. Det var det som var mitt mål. Då vågade jag återvända till Dakhla och familjen. Med spanska papper är man mycket säkrare. Det var i fjol jag återvände. Jag försökte försörja mig genom att fiska bläckfisk, men polisen tog mig och sa att om de såg mig fiska igen skulle jag få sex månaders fängelse. Repressionen i Dakhla har ökat för varje månad. Fram till i år var fienden militären och polisen. Nu började helt vanliga marockaner vända sig mot oss. Jag ordnande en demonstration i vår stadsdel, vi västsaharier bor i en, marockanerna i en annan. Då blev jag överfallen av en man med spade. Han slog av mig armen. Sjukhuset i Dakhla tog inte emot mig, Jag hade fruktansvärda smärtor, min mamma fick åka buss med mig till El Aaiún. Där blev jag opererad till slut. Vi fick betala 1200 euro för att de skulle ta hand om mig. När jag kom ut fick jag veta att jag skulle få följa med på den här resan till lägren. Lägren är mycket annorlunda än vad som står i tidningarna i Marocko. Där står det att lägren är fängelser, att varje läger är omgiven av en hög mur och ingen får gå ut. Det är lögn. Alla är fria här och här finns trygghet. Men jag är ivrig att komma tillbaka.

– Jag tänker fortsätta att tala med de unga. Marockanerna satsar på att försöka sälja knark och sprit till våra ungdomar. Det är för att de inte ska ägna sig åt politisk kamp. Jag försöker stoppa knarkhandeln. Och få ungdomarna engagerade. Om jag är rädd att återvända? Nej. Eftersom jag hade såna smärtor när armen blev avslagen vet jag att jag klarar allt. Jag är inte rädd längre för att bli torterad. Om de dödar mig gör det inget. Om de som kommer efter mig får leva i fred, då har det varit värt det.

”Vi vet inte vad som händer när vi kommer tillbaka. Kanske blir vi torterade, kastade i fängelse, polisen kommer nog att slå våra familjer som väntar på flygplatsen.”

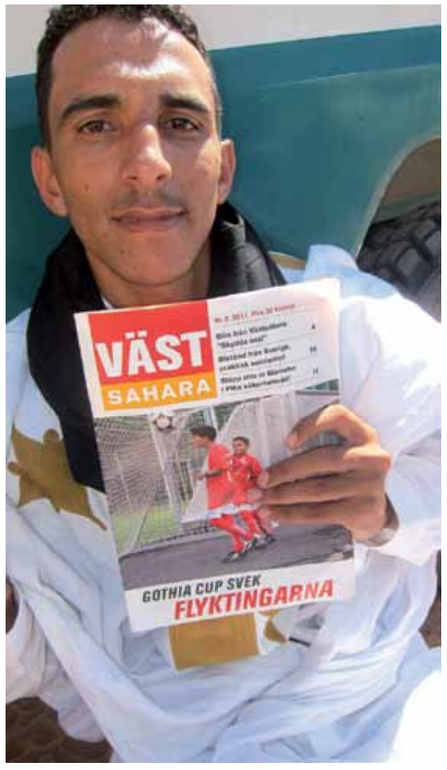

”Vi har aldrig utfört ett enda terrordåd.”

Fatma Laskier och Hadhoum Lamjid
Första gången sen 1975 sov de en hel natt utan att vakna av rädsla

Två äldre kvinnor, Fatma och Hadhum, bär hela tiden med sig två fotografier som de visar upp. Det ena är på en fängslad son, det andra en fängslad systerson, en pojke som vuxit upp med henne och som hon betraktar som sin egen son. Båda har söner och släktingar som försvunnit spårlöst när det försökt ta sig med båt från Västsahara till Kanarieöarna.

Vi sätter oss ner i sanden i skuggan av en lastbil medan resten av aktivisterna finns inne i ett hus och lyssnar på tal till deras ära. Trots den obarmhärtiga hettan talar båda ivrigt och hela tiden i munnen på varandra.

– Våra kära blev gripna vid fredslägret Gdeim Izik i fjol. De sitter i fängelse nu. Vi har inte hört något från dem på fem månader. Men vi hade i alla fall levt några lyckliga dagar i det ockuperade Västsahara. Det var under fredslägret för ett år sedan.

Båda har de vuxit upp som nomader. Plötsligt fick de veta att de skulle sy tält. De satt hemma och sydde tält för hand i hemlighet.

– Det var som i vår barndom. När fredslägret restes var det 8000 tält och 20000 personer. Inte alla tält var handsydda, en del var köpta.

– Det kändes underbart att flytta in i tältstaden. Det var både som förr och något helt nytt. Något hoppfullt. Nu skulle omvärlden få höra om vår kamp, vi skulle få hjälp. Vi lagade tre mål mat om dagen i stora grytor. Ris. Gofio. Pasta. Couscous. Vi bakade bröd i sanden som vi gjort i öknen. Vi som vuxit upp i tält i öknen kände oss som hemma. Det var en sån glädje.

– Men på natten den 8 november i fjol klockan fem på morgonen hörde vi helikoptrar och rusade ut ur tälten. Vi möttes av tårgasbomber. Tårarna rann, vi kunde inte andas. Samtidigt rusade poliser och militärer in, de kastade sten, slog oss med batonger. De grep min son framför mina ögon, säger den ena kvinnan. Och min systerson, säger den andra.

De bra handsydda tälten stal militären och polisen. De sämre eldade de upp.

Sen dess demonstrerar de här två kvinnorna fyra dagar i veckan.

Båda har blivit misshandlade, skadade vid demonstrationerna, de har blivit dunkande i huvudet med batonger.

– När vi uppsökt sjukhuset för att få vård för våra skador har dom sagt: Ni är västsaharier. De här skadorna är från intifadan. Ni får ingen vård.

Både tycker att tiden i fredslägret var en underbar tid, trots att de innerst inne var mycket rädda.

– Vi skulle vilja resa ett nytt fredsläger. Men för att stoppa det har Marocko förbjudit oss att ha tält.

– Vi var bland de 40 som fick resa till lägren. Här känner vi frihet. Här kan vi säga vad vi vill.

– I natt sov vi hos släktingar. Det var första gången sedan 1975 vi kunde sova en hel natt utan att vakna och vara rädda för att marockanerna skulle komma inrusande. Vi sov på madrasser utanför huset under stjärnhimlen. Det har vi inte kunnat göra sedan 1975. Det var underbart. Vi kommer aldrig att glömma den natten.

– Men vi kan inte tänka oss att stanna här i lägren. Kampen väntar. Vi kommer att fortsätta att demonstrera fyra dagar i veckan. Vi tänker inte sluta förrän vi nått vårt mål, vårt lands frihet.

Och så gjorde Fatma och Hadhoum som de gjort så många gånger förr under sin resa till lägren. De gjorde fredstecknet och drillade med tungorna och skanderade: Labadir labadir, an tagrir, al masir, Det finns ingen annan utväg än självständighet. Och skrattade uppsluppet.

Hur gick det för de 40 aktivisterna? När de kom tillbaka blev de gripna och kroppsvisiterade på flygplatsen och allt skrivet material togs ifrån dem. Men efter protester blev alla släppta och de fick tillbaka allt det beslagtagna materialet, även tidskriften Västsahara.

Text och bild: Monica Zak

– Makrill på burk är det bästa jag vet, säger 8-årige Nayem om Praktisk Solidaritets proteinprojekt.

Älskade makrill

– Vad ska vi ha till middag, undrar Fatimetu Hadara.

– Makrill! ropar åttaåriga Nayem.

– Spring och hämta alla burkarna vi har kvar, säger han moster Fatimetu. Åttaåringen pilar iväg och är snart tillbaka med fyra burkar.

Sedan 2008 sänder Praktisk Solidaritet burkar på 425 gram med makrill till flyktingarna.

– Vi får en burk för varje familjemedlem i månaden. Alla i min familj älskar makrillen, säger Fatimetu. Jag hade sparat våra så vi har fyra burkar kvar att festa på till middagen i kväll.

Genast utbryter långa och livliga diskussioner mellan familjens kvinnor. Diskussionerna handlar om hur makrillen ska lagas till. Det finns minst sju recept som flyktingarna använder. Till slut enas de om att makrillen ska stekas den här gången. Fatimetu slår av spadet, panerar fiskarna och steker dem i olivolja och serverar med couscous.

– Det är det godaste jag vet, säger åttaåriga Nayem. Det är lika gott som kamelkött.

Alla älskar makrillen.

– Makrillen på burk är det bästa som hänt sedan Emmaus började skicka varma kläder hit, menar Ahmed Fadel. Tidigare skickade Pratisk solidaritet tonfisk, den var inte god, men makrillen, den älskar vi. Det finns några få som byter sina burkar mot annan mat, det beror på att det är beduinfamiljer som aldrig varit i närheten av havet och av princip aldrig äter fisk. Men de är mycket, mycket få.

Ahmed Fadel kommer från Dakhla i Västsahara och är uppväxt vid havet.

– Min fru lagar till makrillen på burk så att den smakar som den färska fisken jag växte upp på. Hon gör det så bra. Dessutom är makrill nyttigt. Jag är diabetiker. Makrill är bra för diabetiker.

Brahim Kerdelas är tillbaka i lägren men har arbetat under många år i Alger. Under de åren har han kunna äta helt annan mat än i lägren. Ändå anser han att hans två favoriträtter är linser och makrill. Linserna, för de ger järn, makrillen för den ger protein.

– Alla vet ju att ett problem här i flyktinglägren är att många, speciellt barnen, lider av proteinbrist, säger Brahim. Den minskar tack vare makrillen. Dessutom är makrillen så god. Jag köper citroner när jag är inne i Tindouf och äter fisken med citronsaft på. Mmmm. Det slår det mesta jag ätit inne i Alger.

Juella Habuda, Auserd håller upp sin sista burk med makrill.

– Jag är gammal och kom hit bland de allra första flyktingarna. Jag kom från kusten i Västsahara och hade ätit mycket fisk. Första tiden som flyktingar här i öknen var fruktansvärd. Vi var rädda och vi svalt. Jag försöker låta bli att tänka på den tiden. I dag behöver mina barn och barnbarn inte svälta och tack vare makrillen lever vi bättre. Alla i min familj älskar makrillen. Jag brukar alltid säga att den smakar som fisken jag åt under min barn- och ungdom i Västsahara. Min familj tycker bäst om att jag gör salsa på makrillen och serverar den med ris. Det här är min sista burk. Jag hoppas det snart kommer fler.

Flyktingarnas 7 favoritrecept

1. Stekt makrill. Spadet slås bort. De små hela fiskarna paneras i mjöl och ägg och steks. Serveras med stekt potatis.

2. Makrillsalsa. Görs med lök och tomat. Den färdiga makrillsalsan läggs ovanpå kokt ris.

3. Fiskgryta. Man kokar potatis och lök, när grytan är färdigkokt lägger man i fisken som delats upp bitar.

4. Makrillomelett.

5. Fiskbullar på makrill. Vissa kvinnor i lägren är berömda för sina läckert kryddade makrillbullar.

6. Den nystekta makrillen serveras med couscous.

7. Makrillpasta. Salsa på fisk, tomater och lök blandas ner i kokt pasta.

Text och bild: Monica Zak

Ja till mer makrill

16 månaders distribution av en och en halv burk makrill per person, två års distribution av kläder och skor samt ett pilotprojekt för att tillverka melhafor, klädstycke för kvinnor, sa Sida ja till i november. Praktisk Solidaritet fick sin ansökan beviljad. Totalt kommer cirka 31 miljoner kronor att betalas ut av Sida för insatsen.

”Jag glömmer aldrig deras slag”

– Att leva i Västsahara är som att leva i ett fängelse, berättar Hayat. Man är så begränsad. Jag får inte ens plugga på universitetet för Marockos myndigheter. Man måste hela tiden vara vaksam utomhus. Attacker mot västsaharier på gatan är vanliga.

I augusti besökte västsahariska ungdomar från den ockuperade delen av Västsahara och från flyktinglägren Sverige. De var inbjudna av Palmecentret. En av dem var Hayat, den 21-årig människorättsaktivist, som berättade i Studio Ett om förhållandena i den ockuperade delen av Västsahara och om sin syn på ”den arabiska våren”.

– Det är lite som att det pågår ett konstant krig i Västsahara, ett krig som omvärlden har glömt.

– Bara att skaffa mat är besvärligt. Många västsaharier drar sig för att gå ut. Det står marockansk militär överallt. Inte sällan är de våldsamma mot oss västsaharier.

– Det är i praktiken inte vapenvila där. Det som hände förra hösten visar det tydligt, menar Hayat.

Hon berättar om protestlägret Gdeim Izik och om stormningen den 8 november, en månad efter att det hade byggts upp. Hayat var också där.

– Klockan var fem på morgonen. Jag låg och sov, när den marockanska polisen kom. De stormade in bland tälten och började slå folk, gripa folk – barn, handikappade, alla, berättar Hayat och skakar på huvudet.

Efter den våldsamma stormningen hamnade över 150 västsaharier i fängelse.

– Det var en sådan otrolig sorg och besvikelse, det som hände. Just då blev det ingen revolution hos oss, inte som senare i Tunisien och Egypten. Jag ser det som att det var i Västsahara det började, ”den arabiska våren”. Andra förtryckta folk i arabvärlden tog efter oss. Se sen vad som hände på olika håll i regionen.

– I Egypten har folket fått sin frihet att välja ledare. Det vill vi också genom att bli självständiga.

Hayat fängslades efter protestlägret Gdeim Izik. I fyra och en halv månad satt hon i fängelset. I augusti kom hon på besök till Sverige. Bild: Natasa Mirosavic

Hon berättar om den där dagen den 11 februari, när Egyptens diktator Moubarak avgick.

– Jag lyckades få in en tv i min cell. Ja, jag satt i fängelse då. Det gav mig så mycket hopp att se de där bilderna från Egypten. Jag känner stark solidaritet med de andra ländernas proteströrelser. Vi är så lika. Vi är unga och vi har fått nog. Vi har samma mål och samma drömmar om utbildning, jobb och möjligheter.

Hayat var en av dem som fängslades efter Gdeim Izik.

Hon greps under stort tumult på flygplatsen, när hon var på väg till Sydafrika.

– Jag trodde att det var slutet. Jag kommer aldrig att komma ur det här, tänkte jag då. Det var som om jag var en terrorist. Männen i uniform var så många och de var så våldsamma. Jag glömmer aldrig deras slag och förolämpningar.

– Jag skrek och grät när de satte mig i bilen och körde iväg.

– Den första kvällen i fängelset, jag minns den så väl. Jag låg vaken hela natten. Jag tänkte på min familj, men jag tänkte också på kampen för frihet och hur viktig den är och att jag måste vara stark nu och inte bryta ihop.

Först efter fyra och en halv månad släpptes Hayat fri. Och många är fortfarande fängslade.

Protesterna i Gdeim Izik har gjort sig påminda. På den heta sommaren brukar västsaharierna flytta ut till stranden och leva i tält, men den gångna sommaren var det förbjudet att resa tält på stranden. De som ändå restes revs av de marockanska myndigheterna, kanske av rädsla för att en ny protest skulle starta.

Upproren i de nordafrikanska arabstaterna har givit Hayat styrka, men hon är noga att påpekar att Västsaharas situation är speciell.

– Vi har inte ens rätten till vårt territorium. I Tunisien och Egypten hade folk i alla fall sitt eget land. Det första steget för oss är att få hålla den folkomröstning om självständighet som vi enligt FN har rätt till. Besöket här Sverige hoppas jag kan vara ett steg på vägen. Omvärlden måste sätta större press på Marocko, säger Hayat.

Vad tänker då Hayat om framtiden?

– Jag känner hopp. Vi kommer att få vår självständighet så småningom.

Är hon då rädd för att återvända?

– Nej, jag är inte rädd. Jag har ändå inget val, även om jag åker in i fängelse igen. Jag struntar i det.

Och Hayat börjar plötsligt sjunga Västsaharas frihetssång.

ur Sveriges Radio P1 Studio Ett 26/8

Marockan ordförande i IPU

Marockanen Abdelwahad Radi valdes till ny ordförande för Interparlamentariska Unionen (IPU) i oktober i Bern. Han vann med 137 röster mot 130 för motkandidaten från Indonesien. 600 parlamentsledamöter från 129 länder deltog. IPU vill främja fred, internationell säkerhet och mänskliga rättigheter. Den svenska IPU-delegationen, som består av Anti Avsan (M), Krister Örnfjäder (S) Ulrika Karlsson (M), Ulf Nilsson (FP) och Monica Green (S), röstade för motkandidaten.

Parlamentsval i Marocko

Det islamistiska Rättvise- och utvecklingspartiet PDJ vann i parlamentsvalet i Marocko den 26 november. Valdeltagandet var 45 procent. Cirka 50 procent av befolkningen är analfabeter. Polisarios generalsekreterare och Västsaharas president fördömde i ett brev till FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon att den ockuperade delen av Västsahara ingick i parlamentsvalens område.

– Ett flagrant brott mot internationell lag, skrev Mohamed Abdelaziz.

Stulen fosfat till Nya Zeeland

Fartygen Genco Aquitaine och Magic anlöpt i oktober och november hamnar på Nya Zeeland med fosfat från den västsahariska gruvan Bou Craa. Nya Zeeland är en av de största importörerna av fosfat från det ockuperade Västsahara. Konstgödningsindustrin är mottagare. Fartyget Allegra lossade västsaharisk fosfat på Tasmanien i Australien i november. Importfirman Impact Fertilizers erkänner köpet, som är ett brott mot internationell lag.

Oljeborrning i Västsahara

Det marockanska oljebolaget ONHYM borrar efter olja 28 km öster om den västsahariska hamnstaden Boujdour i strid med FN-utlåtande från 2002.

Man söker nu experter för att undersöka lera från borrningarna men nämner inte att arbetet ska utföras i Västsahara, som är ockuperat av Marocko – och inte i själva Marocko.

Tre hjälparbetare kidnappade

På natten mellan 22 och 23 oktober körde två jeepar med cirka tio kamouflageklädda personer in i Rabunis receptionsområde i Polisarios flyktingläger i närheten av Tindouf i sydvästra Algeriet. Där kidnappades sedan två spanska och en italiensk hjälparbetare.

Kidnapparna var beväpnade. Spanjoren och en vakt från Polisario skottskadades, spanjoren i benet och västsahariern mer allvarligt. En fjärde spansk hjälparbetare som befann sig i receptionsområdet klarade sig genom att han just då var utanför byggnaderna för att ringa hem till sin fru.

De tre kidnappade är Enric Gonyalons, 26 år och från Mallorca, som arbetar för den baskiska frivilligorganisationen Mundubat och är stationerad i lägren sedan ett år. Han har studerat humanitär hjälp vid universitetet och praktiserat i Colombia innan han kom till flyktinglägren.

De två andra är spanjorskan Ainhoa Fernández de Rincón från organisationen Asociación de Amigos del Pueblo Saharaui de Extremadura. Hon har arbetat sedan 2010 med att koordinera de hjälpprojekt som finansieras från denna del av Spanien. Italienskan Rosella Urru från Comité de Cooperación Italiano para el Desarrollo de los Pueblos (CCISP) har arbetat länge i flyktinglägren och bland annat hjälpt den svenska Föreningen Praktisk Solidaritet med deras livsmedelsprojekt, makrill till flyktingarna och ett nytt projekt, som handlar om tillverkning av melhafor, slöjor för kvinnor.

Ingen organisation hade efter en månad tagit på sig ansvaret för bortförandet av hjälparbetarna men spekulationer var snabbt igång. Det antogs att jeeparna kom från Mali och att kidnapparna tog sig tillbaka till Mali 90 mil genom öknen på algeriskt territorium efter att först ha närmat sig Mauretaniens gräns.

Polisario tog omedelbart upp jakten på de två jeeparna, som försvann från samma håll som de kommit in i lägret, västerifrån genom öknen. Polisario fick också hjälp av algeriska helikoptrar.

Det krävs god lokalkännedom för att nattetid ta sig in i flyktinglägret och till Rabuni, där gäster och hjälparbetare ofta bor under besök.

Den västsahariska regeringen anklagade efter några dagar AQIM (Al Quiada Islam Maghreb) för att ligga bakom bortförandet.

Det är första gången de västsahariska flyktinglägren angrips på detta sätt. Besökare till lägren är många och människor rör sig fritt. Det är därför relativt enkelt att ta sig ut och in i lägren om man inte följer de vägar som finns.

Säkerheten kring flyktinglägren har nu förstärkts. Det spekuleras också om att terroraktionen kan ha som mål att genom att sätta skräck i hjälporganisationer försvåra och förhindra det internationella humanitära biståndet till de västsahariska flyktingarna. Det skulle alltså inte bara handla om pengar för gisslan.

Västsaharas president och Polisarios generalsekreterare Mohamed Abdelaziz fördömde omedelbart kidnappningen och vädjade om omvärldens fördömanden och stöd för att befria de kidnappade.

Från Italiens och Spaniens regeringar och EU-kommissionen kom omedelbart fördömande. Varken Spaniens, Italiens eller Algeriets utrikesministrars talesmän ville peka ut någon grupp mer än att detta är ”ett verk av en terrorgrupp”.

De största spanska frivilligorganisationerna som sedan länge har stött de västsahariska flyktingarna meddelade några dagar efter kidnappningen att de tänker fortsätta sig arbete i flyktinglägren:

> **”Ingen organisation har efter fem veckor tagit på sig ansvaret för kidnappningen.”**

– Vi slutar inte med vårt politiska och humanitära arbete varken i flyktinglägren eller i de Marocko-ockuperade delarna av Västsahara, sades i ett pressmeddelande från Federación Estatal de instituciones Solidarias con el Pueblo Saharaui (FEDISSAH). Liknande meddelande kom från la Coordinadora Estatal de Asociaciones Solidarias con el Sáhara (CEAS-Sáhara),

Båda organisationerna uttryckte sitt ”absoluta förtroende” för den västsahariska regeringen. Under 35 år har spanska organisationer regelbundet besökt de västsahariska flyktinglägren utanför Tindouf utan problem, skriver man.

Bland flyktingarna i lägren var spekulationen att Marocko på något sätt ligger bakom kidnappningen snabbt i gång.

Spaniens utrikesminister Trinidad Jimenez besökte för första gången Marocko några dagar efter kidnappningen. Där mötte hon den marockanske utrikesministern El Fassi El Fehri, som enligt Jimenez erbjöd sitt stöd i sökandet efter de kidnappade. Marocko har de senaste åren hävdat att Polisario är oförmögna att skydda sitt eget territorium samt att Algeriet har ett absolut ansvar för flyktingarna i lägren.

Att Spanien skulle vända sig till Marocko för att söka hjälp har retat upp västsaharier, som påpekar att ingen kan helt skydda sig mot terrorgrupper. Dessutom menar man att tidpunkten för kidnappningen är vald med omsorg eftersom Polisarios trettonde kongress äger rum i mitten av december och att attacken skulle kunna skrämma bort utländska gäster.

AQIM har funnits i södra Saharaöknen de senaste åren på bland annat algeriskt territorium. I februari 2011 kidnappades en italienska. Två spanjorer som tagits som gisslan i Mauretainen av AQIM och hållits i 268 dagar frigavs i augusti 2010. Algeriet startade därför ett samarbete med de tre grannländerna Mali, Mauretanien och Niger för att bekämpa AQIM i området.

AQIM hade i oktober fem gisslan; fyra fransmän anställda i Niger samt en italiensk turist som kidnappades i Algeriet.

Lena Thunberg

Västsahariska kvinnor i lägren fördömde kidnappningen i en manifestation.

Nu är 5000 strutsböcker framme

Runt om i Sverige har bibliotekarier, biblioteksbesökare, ungdomar, författare och skolbarn bidragit till BIS:s (Bibliotek i Samhälle) insamling för att trycka böcker på arabiska till de västsahariska flyktingbarnen.

Den första boken som skulle tryckas var min bok ”Pojken som levde med strutsar”, en sann historia om en västsaharisk pojke. I somras fick det algeriska förlaget Casbah i uppdrag att trycka 5000 exemplar av boken.

I oktober reste jag till Alger för att se till att böckerna kommer fram till lägren. I Alger får jag veta att boken verkligen blivit tryckt, på tryckeriet står fem lastpallar med 1000 böcker på varje.

Nu är mitt stora bekymmer, hur skulle jag kunna frakta 2,5 ton böcker från Alger till flyktinglägren, en resa genom öknen på drygt 200 mil.

Det bekymret löser SADR:s ambassad i Alger. Frakten samordnas med annat material och körs med lastbil. Hamadi Belaiol från Utbildningsministeriet i lägren reser med en bit.

– Vi ville inte riskera att den dyrbara lasten kom bort, säger han när vi träffas på Utbildningsministeriet i lägren. För tre år sen fick vi 200 exemplar av strutsboken på arabiska hit, sen dess har vi drömt om att alla eleverna på alla våra 32 skolor ska få möjlighet att läsa boken. Varför? Jo, det är en bok om oss. En bok som stärker vår identitet. Alla har ju hört historien om strutspojken Hadara berättas. Han är någon vi kan vara stolta över. Dessutom är den på arabiska. Våra elever behöver läsa på arabiska för att kunna klara att studera vidare. Hittills har de nästan bara läroböcker på arabiska. De behöver också skönlitteratur. Ja, det behöver alla.

Utbildningsministeriet har bestämt att alla skolor ska ha skolbibliotek. Och varje skola ska ha en bibliotekarie som har hand om biblioteket på heltid. Det ska vara öppet hela dagarna, men varje klass ska komma dit en timme i veckan och sitta och läsa fritt. På många skolor är skolbiblioteken i gång. På andra finns det ett tomt rum och framför allt inga böcker. I de skolorna kommer ” Pojken som levde med strutsar ” att bli den första boken.

Samtidigt med böckerna har Utbildningsministeriet fått de första exemplaren av en lärarhandledning till strutsboken. Den berättar om hur svenska lärare och elever arbetat med boken. Jag skrev den på svenska, en 20-sidig handledning med lärartips och dikter, foton och brev gjorda av svenska lärare och elever. I handledningen finns också det enda fotot som någonsin togs på strutpojken Hadara och två sidor fakta om strutsar som svenska elever grävt fram. Lärarhandledningen översattes till arabiska i Sverige, blev tryckt i 1000 exemplar i Småland och sändes till lägren med Praktisk Solidaritets container.

– Nu sätter vi igång med distributionen, säger Hamadi Belaiol , biståndsansvarig på ministeriet. Böckerna fördelas på skolorna tillsammans med lärarhandledningen. Du vill kanske se böckerna?

Innanför en inhägnad står en lastbil inlåst. När bakdörrarna öppnas och jag ser de 5 pallarna med plastinslagna böcker får jag lite hjärtklappning. Böckerna är verkligen framme. En av dem som hjälper till att lasta ur böcker är Sidi Muhammed. Hans pappa är ökendetektiven som spelar en viktig roll i boken.

– Min pappa hann dö innan boken kom hit, säger han, men jag är så stolt över att han är med i boken. Kan du inte skriva en bok till. Snälla, du kan väl låta min pappa bli huvudpersonen i den nya boken.

50 ex till första folkbiblioteket. 50 exemplar av boken körs till det nybyggda folkbiblioteket i lägret Smara. Själva byggnaden är klar, men bokhyllorna har inte kommit upp ännu. En del av biblioteket ska bara innehålla böcker på arabiska.

Nu får de sina första böcker på arabiska, 50 ex av Pojken som levde med strutsar och 1 ex av Mamma Mu.

– Det är en bra start, säger bibliotekarien Beshir Mohamed Lahsen. Eftersom initiativet och pengarna till biblioteket och två bokbussar kommer från Spanien får vi böcker på spanska. Det är det inte så många som kan. Jag brinner för den arabiska litteraturen och det arabiska språket och vår egen kultur. Jag vill föra fram de gamla värdena som fanns i beduinlivet. Ärligheten. Gästfrihet. Det muntliga berättandet. Vi vill att barnen börjar berätta igen.

Intresset för boken om Hadara på arabiska är stort.

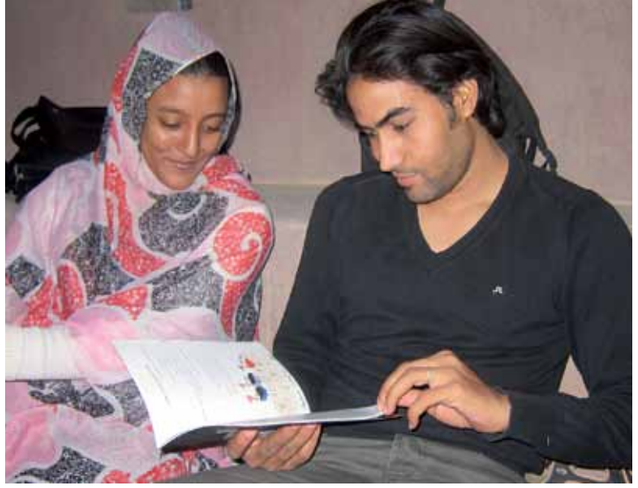

En lärarhandledning fanns också med i gåvan från Sverige.

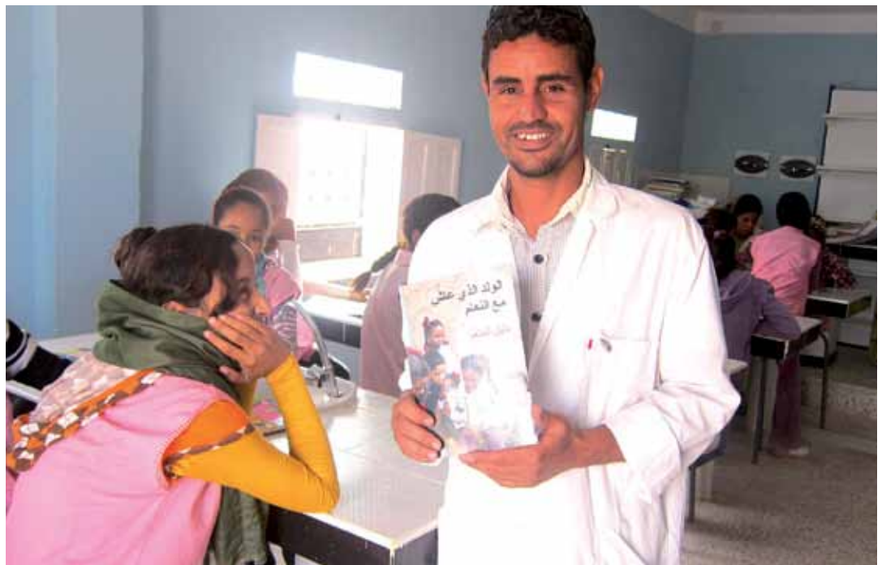

Beshir arbetar halvtid på biblioteket och halvtid på den Nationella Radion.

– Vi sänder på FM på vårt eget språk hasania. Det når alla i lägren här i Algeriet, men hörs också i Västsahara, Mauretanien, Spanien och Mali. I alla de länderna finns det många som talar och förstår hasania. Jag ska översätta boken om Hadara till hasania och vi ska läsa upp den på radion.

Biblioteket har startat flera Läseklubbar för ungdomar. Ungdomar träffas på sin fritid och läser och pratar om böcker. Och varje måndag kväll har man kulturkväll som är öppen för alla, Bubisherkväll kallas det. Bubisher är en turfågel. Ser man en svart fågel med vit stjärt vet man att dagen kommer att bli bra för en bubisher kommer alltid med goda nyheter. Därför är Bubisher namnet på bokbussen.

– Det märkliga var att när vi började bygga biblioteket kom en bubisher och byggde bo i muren. Därför döpte vi biblioteket till Fågelboet.

Bokprat under stjärnorna. Varje måndag kväll lägger bibliotekets personal ut mattor i sanden utanför biblioteket. Dags för Bubisherkväll. Då samlas man under den gnistrande stjärnhimlen och pratar böcker, läser högt, poeter kommer och läser sin egen poesi och man berättar historier för varandra.

Den kväll jag är med har handboken till Strutsboken kommit. Ingen vill tala om något annat. Alla tycker det är märkligt och härligt att en bok som utspelar sig hos dem i öknen verkligen blir läst i Sverige. Men mest av allt tittade de på fotot av Hadara, det är inte många som sett det tidigare. Och de tittar på fotot av tre svenska flickor som satt uppkrupna på en snödriva och läste ur ”Pojken som levde med strutsar”.

”Pojken som levde med strutsar” ska nu finnas på alla skolor i flyktinglägren.

– Hälsa de där flickorna att när de blir lite större hoppas jag de kommer hit till oss som volontärer och arbetar på biblioteket, säger Beshir.

– Be dom ta med lite snö också, säger en annan.

– Det viktigaste är att vi nu fått en kulturell kontakt med Sverige, fortsätter Beshir. Sverige för oss har varit kläder från Emmaus och makrill på burk. Böcker är lika viktiga. Böcker befriar tankar. Nästa månad när bokhyllorna har kommit upp sätter vårt folkbibliotek igång på riktigt. Jag ska jag låna ut böcker och prata böcker och få igång en massa skapande på bibliotek Fågelboet.

Bokbussen i öknen. Bokbussen Bubisher är dekorerad med roliga färgglada bilder och kör efter ett schema till alla skolorna i Smara. De lånar ut böcker till eleverna och träffar eleverna och diskuterar böcker de läst. Jag följer med bokbussen när de har med sig de första exemplaren av ”Pojken som levde med strutsar” och handledningen. Dagens mål är högstadieskolan Simon Bolivar. Pengarna till skolbygget kommer från Venezuela och skolbiblioteket har en bibliotekarie och många böcker, men samtliga på spanska. Nu får de se de första böckerna på arabiska och alla vill läsa boken om Hadara. Pojken Mohamed Igiar, 15 är snabb som en gepard och hugger en bok och börjar genast läsa. Några flickor fightas om handboken och läser den till slut högt så alla får höra.

När bibliotekstimmen är slut måste Mohammed lämna tillbaka boken. Han blir djupt besviken.

– Du får inte låna den i dag, säger bokbussens bibliotekarie Kabara Selma Ali. Den där boken är ny. Vi måste stämpla bibliotekets namn i den och få in den i vårt system. Men nästa vecka är jag tillbaka. Då kan du låna boken på riktigt.

Till mig säger Kabara:

– Bokbussen har funnits i tre år. Nästan inga böcker har försvunnit. Det hade vi inte trott.

När eleverna lämnat skolbiblioteket och Kabara ska åka vidare med bokbussen kommer två pojkar. De har hört talas om Hadaraboken. De vill absolut låna den.

– Kom igen nästa vecka. Alla vill läsa den där boken, säger hon till pojkarna och pekar på en av bilderna som är målad på bokbussens sida. Den förställer en kamel som läser en bok.

– Alla vill läsa om Hadara, säger hon. Till och med kamelerna.

Text och bilder: Monica Zak

Vill du stödja BIS:s (Bibliotek i Samhälle) arbete med böcker på arabiska? Sätt in pengar på pg 33 53 16-6. Skriv Västsahara på talongen.

Tomatarbetare i Dakhla

10.000 marockaner jobbar i tomatindustrin på de fransk-marockanska grönsaksföretagen Azura och Idyl utanför Dakhla. Där finns 11 planteringar. Ett annat ägs av Marockos kung, Royal Domain of Tiniguir. Där odlas tomater och meloner. Hela odlingsområdet i öknen producerar grönsaker för export till bland annat Europa. Få om några västsaharier är anställda. Marockanska bosättare protesterar mot att landsmän från Marocko nu rekryteras och övertar deras jobb.

Sandstöld till Kanarieöarna

Sedan 50-talet har sand från Västsahara fraktats till Kanarieöarna. Den har använts till sandstränder som Las Teresitas på Tenerifa, till byggnadsindustrin som cement, murbruk och asfalt t.ex. Importörerna har dolt sandens ursprungsland på olika sätt. Under den senaste byggnadskrisen har importen minskat till Spanien men fortfarande importeras stulen västsaharisk sand till Madeiras och Cap Verdes turistparadis. Den illegala sandexploateringen ger mycket pengar till Marocko.

Vänsterpartiets motion

- Frige alla västsahariska politiska fångar!
- Genomför folkomröstning om Västsaharas självständighet!
- Upphäv EU:s fiskeavtal med Marocko!
- Inga handelsavtal mellan EU och Marocko där västsahariska varor ingår!
- Upphäv EU:s associeringsavtal med Marocko!
- Öka det svenska humanitära stödet till flyktinglägren!
- Svenska stipendier till västsahariska ungdomar!
- Utöka FN:styrkans mandat!
- Erkänn Västsahariska demokratiska arabrepubliken!

Socialdemokraternas motion

”Västsaharierna har berövats yttrande-, mötes-, åsikts- och organisationsfrihet”. Det skriver socialdemokrater i sin motion i riksdagen som innehöll följande krav till regeringen:

- Självbestämmande till västsaharierna!
- Ökade anslag till World Food Programme och UNHCR!
- Utbytesprogram för ungdomar!
- Släpp in journalister och observatörer i Västsahara!
- Bekämpa Marockos kränkningar av MR!
- Säg upp EU:s fiskeavtal med Marocko!
- Erkänn Västsahara!

EU:s fiskeutskott struntar i folkrätten

I EU-parlamentet röstade både budgetutskottet och utvecklingsutskottet i november emot den ett-åriga förlängningen av fiskeavtalet mellan EU och Marocko, men i det tunga fiskeriutskottet några veckor senare blev det däremot ett ja.

Det är marocker och européer som fiskar i den ockuperade delen av Västsahara. Inte västsaharier. Bild: Lena Thunberg

12 ledamöter röstade för förlängningen, 8 röstade emot och en la ned sin röst. I december ska EU-parlamentet säga sitt.

Motståndet mot EU:s fiskeavtal med Marocko har ökat bland eu-parlamentarikerna.

– Jag beklagar att fiskeutskottet i Europaparlamentet låter nationella intressen gå före internationell rätt, säger Åsa Westlund, europaparlamentariker (S).

– Avtalet är inte i enlighet med västsahariernas önskan eller intresse och strider därför mot folkrätten.

Fiskeavtalet mellan EU och Marocko löpte ut i februari 2011, förlängdes formellt med ett år i juli och ska omförhandlas eller avslutas i februari 2012. Godkännandet i efterhand har alltså dragit ut ordentligt på tiden.

Avtalet har mötts av massiv kritik från många parlamentariker, men den spanska fiskelobbyn är stark. I EU:s ministerråd i februari röstade Sverige, Storbritannien och Danmark emot avtalet. Finland och Tyskland lade ner sina röster. Men i juli när den ettåriga förlängningen formellt skulle godkännas, hade flera länder ändrat sig. Sverige, Danmark och Nederländerna röstade emot. Storbritannien, Finland, Österrike och Cypern la ned sina röster. Tyskland gjorde en kovändning och röstade för avtalet.

Våren 2011 avslöjades att fiskeavtalet med Marocko är EU:s ekonomiskt sämsta fiskeavtal. EU betalar Marocko 36 miljoner euro för att 119 båtar ska få fiska utanför framför allt Västsaharas kust. Av dessa båtar är 100 spanska. En oerhört dyrbar historia för EU:s skattebetalare, säger många icke-spanska parlamentariker.

Dessutom är vattnen överfiskade och Marockos fiske har inte moderniserats såsom var sagt i avtalet. 13, 5 miljoner euro skulle användas för att stödja den lokala fiskerisektorn. Endast 15 procent av pengarna har använts till detta.

I områden som väntar på avkolonisering kan utvinning av naturresurser ske enbart om områdets befolkning så önskar och om utvinningen kommer dem till del. Varken Marocko eller EU-kommissionen har kunnat visa att så skett. EU-parlamentets jurister krävde redan 2009 att fiskeavtalet skulle sägas upp eller omförhandlas. Marocko vägrade också att låta EU-parlamentets fiskeutskott besöka området 2010.

EU-parlamentarikern och rapportör i fiskeutskottet Carl Haglund är mycket kritisk till hur EU-kommissionen har hanterat fiskeavtalet. En utvärdering av Marocko-avtalet, som gjordes av två externa bolag, översattes inte från franska till engelska förrän Carl Haglund personligen tog kontakt med EU-kommissionär Maria Damanaki. Till och med den spanska utskottsordföranden Carmen Fraga Estévez (EPP) ansåg i augusti att rapporten om fiskeavtalet var den mest negativa rapport som hon läst.

Den rapport som EU-kommissionen krävde av Marocko och som gällde fiskeavtalets konsekvenser för västsaharierna kom först i december 2010. Den har ännu inte offentliggjorts.

75 procent av fisket i EU:s fiskeavtal med Marocko sker på västsahariskt vatten. Ändå röstade EU-parlamentet i september emot förslaget att avtalet ska prövas i EU-domstolen.

I augusti hade flera ledamöter krävt i EU-parlamentets fiskeutskott att EU:s fiskeavtal med Marocko ska prövas i EU-domstolen för att se om det följer internationell rätt. Det kontroversiella avtalet innefattar nämligen även det ockuperade Västsaharas vatten. Dessutom måste Marocko kunna visa att intäkterna från fisket kommer västsaharierna till del samt att det sker i enlighet med deras vilja enligt folkrätten. Men vid omröstningen en månad senare vann nejsidan på grund av starka krafter inom konservativa, liberala och socialister. Det blev ingen prövning i EU-domstolen. 221 röstade för, 302 emot och 30 parlamentariker la ned sina röster.

– Jag är djupt besviken. Att få fallet prövat hade klargjort en gång för alla om EU följer folkrätten. Om regeringen verkligen försvarar folkrätten måste Sverige nu begära att fiskeavtalet prövas i domstol, sa Isabella Lövin, EU-parlamentariker för Miljöpartiet de gröna.

EU måste enligt fördraget följa folkrätten i sina internationella förbindelser. EU-domstolen kan pröva om internationella avtal följer fördraget, på en begäran från någon av EU-institutionerna eller medlemsstaterna.

– Jag är övertygad om att EU-domstolen hade dragit samma slutsats som oss, nämligen att avtalet strider mot internationell rätt. Dessvärre tror jag att det var just därför som många ledamöter röstade emot initiativet. De ville helt enkelt inte ha det juridiska svaret svart på vitt, eftersom de vill bevara fiskeavtalet, sa Åsa Westlund (S).

Isabella Lövin gör en jämförelse med EU:s handelsavtal med Israel. Där innefattas inte produkter tillverkade på ockuperad palestinsk mark. De omfattas alltså inte av avtalet.

– Vad är det för skillnad mellan EU:s avtal med Marocko och det EU har med Israel, frågade hon EU-kommissionens representant i augusti utan att få svar.

Lena Thunberg
Källor: Europaportalen, Webbfinanser, WSRW m.fl

Rabab fick Ordfronts Demokratipris

Rabab Amidane, en västsaharisk student som nu lever i exil, har tilldelats Ordfront Demokratipris. Hon delar priset med f.d ärkebiskop KG Hammar.

Juryns motivering till priset är:

– Elkouria Amidane, känd som Rabab, har upprepade gånger riskerat sitt liv i sin kamp mot Marockos brutala ockupation av Västsahara. För sina krav på demokrati och grundläggande mänskliga rättigheter har hon fått utstå våld, fängelse och tortyr. Marockanska myndigheter har, för att skrämma henne när hon lever i exil i Sverige, torterat hennes familjemedlemmar. Trots denna förföljelse fortsätter Rabab sin icke-våldskamp och inspirerar andra genom sitt mod.

– Jag blev så glad och hedrad av att få Demokratipriset. Det är oerhört viktigt för mitt folk att få en västsaharier belönad utomlands, det uppmärksammar vår sak. Eftersom media ger Västsaharafrågan så litet utrymme, bidrar priset till att vi blir hörda, säger Rabab.

Hon kunde själv inte delta vid prisutdelningen i Riksdagshuset den 21 oktober, eftersom hon numera studerar i England, men hon fanns med via Skype och video för att svara på frågor.

Juryn för 2011 års Demokratipris har bestått av Lina Afvander, Karen Austin och Brian Palmer, ledamöter i Föreningen Ordfronts styrelse, Anette Dalqvist, chef för DemokratiAkademin samt Bengt Göransson, särskilt inbjuden juryledamot.

– Min första reaktion var att det finns andra västsaharier som förtjänar äran och som idag kämpar ansikte mot ansikte med marockanska myndigheter och deras massiva förtryck. Jag skulle vilja ge priset till min lillebror Elwali som har tillbringat fem år i marockanska fängelser till följd av hans stöd för västsahariskt självbestämmande. Han var 20 år när han arresterades den 12 oktober 2006. Bara en vecka innan jag fick priset släpptes han – den 13 oktober 2011, säger Rabab.

– Jag tror att sådana här pris ger västsahariernas fredliga kamp för frihet ett erkännande. De ger oss en knuff att gå vidare och inte ge upp. Det är viktigt för oss att den marockanska regimen får se att det finns folk överallt som har kunskap och som stöder oss i kampen.

Jan Strömdahl
Bild: Ketil Blom

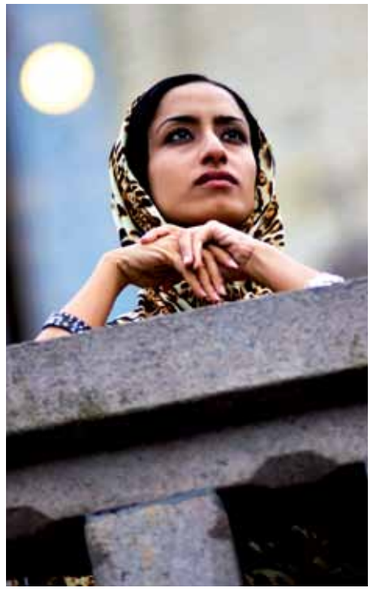

Rabab Amidane tvingades att fly från sitt land.

Glöm inte att prenumerera!

Ett års prenumeration på Västsahara, fyra nummer, kostar 125:- för privatperson, 145:- för stödprenumeration, 150:- för organisation och 200:- för utlandsprenumeranter.

Betala in på pg 204003-8 Föreningen Västsahara.

En prenumeration på tidskriften Västsahara kanske också kan vara en bra julklapp? Kontakta oss, så ordnar vi det: vastsahara@brevet.nu

Gilla Västsahara på facebook

Gå gärna in på facebook och klicka på ”Gilla” på tidskriften Västsahara.

Vi har nått upp till hela 967 ”gillare”, men vi vill gärna nå upp över tusen och naturligtvis ännu längre.

Adressen är www.facebook.com/tidskriftenvastsahara

Julklappstips

Funderar du på de sista julklapparna? Eller presenter i allmänhet? Då vill vi rekommendera två böcker.

Jonas Sjöstedts intressanta kriminalroman ”Sahara”, utspelar sig i Västsahara, i Eu-parlamentet och i Västerbotten.

Du vet väl att Monica Zaks spännande ungdomsroman om den västsahariske Hadara i ”Pojken som levde med strutsar” nu finns i pocket?

Lägg ett bud på Görans tavla

I förra numret av Västsahara presenterade vi konstnären Göran Segergrens tavla från Algeriet. Konstnären har skänkt tavlan till tidskriften Västsahara för försäljning och vill att pengarna ska gå till tidskriften. Budgivningen fortsätter ett tag till. I skrivande stund ligger budet på 2.500:-

På tidskriftens hemsida www.vastsahara.net finns tavlan att beskåda samt senaste bud. Den finns även på www.facebook.com/tidskriftenvastsahara

Hungerstrejk nu inne på 29 dagar

23 västsaharier hungerstrejkar sedan 1 november i samma fängelse som Brahim Dahane satt. Anhöriga och vänner i flyktinglägren och i Spanien sympatistrejkar, men omvärlden är tyst.

”Vi befinner oss i det fruktansvärda fängelse i Salé. Vi har nu hungerstrejkat i 29 dagar för vår värdighet och våra rättigheter, för att få en rättvis rättegång eller släppas utan villkor och begränsningar”.

Så skriver 23 västsahariska politiska fångar, Grupo Gdeim Izik, den 28 november.

Sedan ett år sitter de fängslade för att ha deltagit i protestlägret Gdeim Izik utanför Västsaharas huvudstad El Aaiún. Där hade cirka 20.000 västsaharier i en månads tid vistats i protest mot arbetslöshet, fattigdom och bostadslöshet. Lägret stormades och revs av marockansk polis den 8 november 2010 och många västsaharier greps, fängslades och torterades.

De 23 som fortfarande är fängslade utgjorde ett ledarskikt och ska ställas inför militärdomstol.

Efter 29 dagar är hälsoläget svårt för många av de hungerstrejkande.

”Sidi Ahmed Lamjaid kan inte längre röra sig och har problem med njurar och hjärta.

Mohamed Boulanguiza har förlorat 12 kilo i vikt. Ibrahim Ismaili kräks blod. Abdallahi Lakhfaouni har gått ned 9 kilo, har magsår och kan inte röra sig. Ennaama Asfari har också tappat 9 kilo, har problem med njurarna och ser dåligt”, skriver fångarna i sitt uttalande efter fyra veckor utan mat.

”Den marockanska regimen är helt likgiltig till våra krav. Därför har vi beslutat att fortsätta vår hungerstrejk tills våra krav och rättigheter är tillgodosedda.

Vi vädjar till alla internationella instanser som försvarar de mänskliga rättigheterna och som älskar rättvisan att utöva påtryckningar på den marockanska staten så att alla de politiska fångarna släpps”, skriver de.

Västsaharas president Mohamed Abdelaziz vädjade redan den 17 november till EU:s Catherine Ashton om ett ”omedelbart ingripande för att rädda oskyldiga människor och sätta punkt för den marockanska regeringens omoraliska laglöshet, likgiltighet och förakt.”

Presidenten krävde också att samtliga västsahariska politiska fångar släpps och att de 651 försvunna västsahariernas öden klarläggs.

Lena Thunberg

KRÖNIKAN

Vi ses i det fria El Aaiún!

Vi sågs över lunch i riksdagens fina matsal med utsikt över Mälaren och stadshuset. Brahim Dahane visade sig var en eftertänksam och ödmjuk person. Vi var tre riksdagsledamöter från Vänsterpartiet, jag, Jens Holm och Hans Linde, som fick träffa honom. Han berättade om frihetskampen i Västsahara, om sin tid i fängelset, om demokratirörelsen i Marocko och om de senaste oroligheterna i Dakhla. Vi lyssnade och frågade. Det var svårt att inte imponeras över denna lågmälda persons fredliga och envisa kamp för sitt folks frihet. Efter lunchen skildes vi åt. Vi gick tillbaks till våra kontor och vårt vanliga politiska arbete i den svenska demokratin. Brahim skulle resa tillbaks till El Aaiún där hans arbete för demokrati och mänskliga rättigheter alltid kan straffas med våld och fängelse av de marockanska ockupanterna. Mötet med Brahim gav mig lite perspektiv på hur hård och oviss hans kamp är, och hur bekvämt, men ändå betydelsefullt, vårt solidaritetsarbete är vid en jämförelse.

En vecka senare talar jag om Västsahara för en fullsatt sal på Göteborgs universitet. Jag talar om Västsaharas rika naturresurser, Frankrikes stöd för Marockos ockupation och om mitt eget besök i det ockuperade landet. Föreläsningen ordnas av den utrikespolitiska föreningen och frågorna är många. En ny generation politiskt intresserade svenskar lär sig om Västsaharakonflikten. Sympatierna för Västsaharas frihetskamp är stor och går över alla partigränser, det ska vi slå vakt om.

Det är lätt att förtvivla när man ser Marockos styrka och när man vet hur få västsaharierna är och hur många i västvärlden som blundar för ockupationen. Samtidigt ska man inte glömma att till synes olösliga konflikter kan lösas upp när politiken förändras. Ta bara Östtimor som exempel, landet som ockuperades av den mäktige grannen Indonesien i årtionden och nästan var bortglömt. Men de fick sin frihet även om priset var högt. Det kommer även Västsahara att få en dag. Motståndet mot ockupationen är obrutet.

JONAS SJÖSTEDT

Om Marocko demokratiseras kan det öppna för förändring. Inom den 20e februarirörelse som förde den arabiska våren till Marocko finns krafter som inte försvarar ockupationen. Även om kungahuset försöker blidka oppositionen med reformer så kommer den att fortsätta. Även vårt arbete är viktigt för Västsaharas frihet.

I EU:s parlament och ministerrådet är motståndet mot fiskeavtalet mellan EU och Marocko större än någonsin. När avtalet ska förlängas nästa år finns chansen att stoppa det istället, det vore ett historiskt nederlag för Marocko.

Vi ska ständigt hålla blåslampan mot regeringen så att de lyfter frågan om Västsahara i FN och EU. Vi ska kräva att Minursos mandat utvidgas till övervakning av brotten mot mänskliga rättigheter. Vi vill att Sverige blir det första landet i Europa som erkänner Västsahara som självständig nation.

Jag hoppas få träffa Brahim Dahane igen. Jag ser fram emot den dagen vi kan sitta i skuggan och dricka te i El Aaiún, huvudstad i det fria Västsahara.

Den dagen kommer.

Jonas Sjöstedt, riksdagsledamot (V)

Frige de fängslade!

Brahim Dahane som fick den svenska regeringens Per Angerpris för att han ”med fredliga medel och personligt mod riskerat sitt liv i kampen för mänskliga rättigheter” kom till slut till Sverige efter 18 månader i marockanskt fängelse – igen. Nu kräver han stöd för de hungerstrejkande fängslade aktivisterna från protestlägret Gdeim Izik.

– De ska friges villkorslöst eller få en rättvis rättegång.

8

november var det ett år sedan marockanska säkerhetsstyrkor stormade det fredliga protestlägret Gdeim Izik.

5000

exemplar av Monica Zaks bok ”Pojken som levde med strutsar” har levererats på arabiska till flyktinglägren.

3

hjälparbetare kidnappades från Polisarios flyktinglägen i Algeriet, en italienska och två spanjorer.

40

människorättsaktivister från ockuperat område besökte flyktinglägren i oktober.

27

februari 2012 går den ettåriga förlängningen av EU:s fiskeavtal med Marocko ut. Då ska ett nytt beslut tas – för eller emot folkrätten.